

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКАДЕМІЯ «БОЛАШАК», М. КАРАГАНДА,
РЕСПУБЛІКА КАЗАХСТАН

УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВІТАУТАСА ВЕЛИКОГО (ЛИТВА)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

**«РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ
В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА:
МЕХАНІЗМИ ТА СТРАТЕГІЇ»**

4-5 лютого 2022 року

**Запоріжжя
2022**

Євтушевська О. В. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕЛЕМАГАЗИНІВ В УКРАЇНІ	39
Кордзая Н. Р. МЕСЕНДЖЕР-МАРКЕТИНГ: НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ	42
Кравченко М. О., Прудкий В. В. РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ СТІЙКИХ ІННОВАЦІЙ	46
Шемігон О. І. ДО НЕОБХІДНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА НАПОВНЕННЯ ЙОГО КОНКРЕТНИМ ЗМІСТОМ	50
 НАПРЯМ 5. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Мединська Н. В. АДМІНІСТРУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	55
 НАПРЯМ 6. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
Гарбар В. А., Павлюк Т. І. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ В УКРАЇНІ.....	59
Даніч В. М., Луценко Р. Р. ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ	63
Соколова А. О., Мацюк С. ОПЛАТА ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ	68
 НАПРЯМ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Подик С. О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	74
Яструбецька Л. С. ОЗНАКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	78

НАПРЯМ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Подик Софія Олексіїва

*аспірантка економічного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

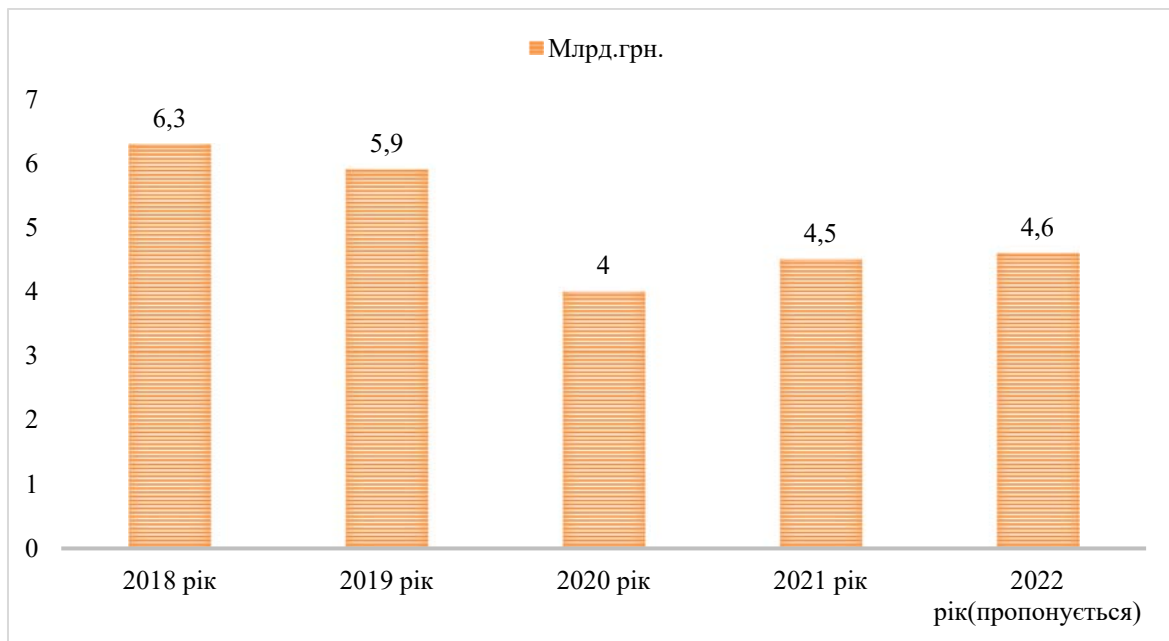
Сільське господарство є пріоритетною стратегічно важливою галуззю економіки держави, насамперед, це пов'язано з тим, що нашим основним багатством є земля і хоча на сьогодні ми здебільшого є сировинною базою для країн з розвинутою ринковою економікою, розвиток аграрного сектору дозволяє вирішувати не лише питання продовольчої безпеки країни, а й наповнення бюджету.

Основною особливістю аграрного сектору є висока залежність від природних умов, тривалим циклом виробництва, сезонною прибутковістю, не прогнозованими змінами на ринку збуту, проблемами з логістикою, високою капіталомісткістю та низькою фондоддачею, постійною потребою у додатковому залученні капіталу.

Саме тому проблема залучення додаткових фінансових ресурсів є найбільш актуальною для ефективного функціонування господарства. Для залучення додаткових коштів підприємства малого та середнього бізнесу найчастіше звертаються до державних програм підтримки аграріїв або відповідних фінансових установ.

Розглянемо динаміку виділення держпідтримки з 2018 по 2022 рік для розвитку аграрного секторі (рис. 1).

Проаналізувавши дані, ми бачимо, що фінансування в порівнянні з 2018 роком знизилось на 1,7 млрд. грн., і спостерігається лише незначне збільшення на 0,1 млрд. в порівнянні з 2021 роком.

**Рис. 1. Динамік виділення держпідтримки
з 2018 по 2022 рік для розвитку аграрного секторі**

Джерело: побудовано на основі джерела [1]

Згідно даних Мінагрополітики державна підтримка АПК за 2021 рік виплачена аграріям в розмірі 1 млрд 551 млн. грн. із передбачених в бюджеті 4,5 млрд грн., що говорить про недостатнє забезпечення потреб в додаткових коштах аграрного сектору[1].

Отож одним із основних джерел залучення додаткових фінансових ресурсів для підприємців малого та середнього бізнесу залишаються банківські кредити. Враховуючи високу ризиковість, погодження кредитної лінії комерційними банками здійснюється здебільшого підприємцям, які працюють не один рік та мають позитивну кредитною історією, тим самим гальмуючи розвиток недавностворених або підприємців, які займаються вирощуванням однієї-двох сільськогосподарських культур.

Згідно з даними Національного Банку України станом на грудень 2021 року в Україні налічується 74 банки з яких 71 комерційний банк, в тому числі 33 включають іноземний капітал.

Постійна нестача додаткових фінансових ресурсів у аграрному секторі формує постійно зростаючий попит у кредитних продуктах, що сприяє появі нових видів фінансування аграрного сектору

направлених на мінімізацію ризиків та створення оптимальних умов для співпраці.

Основними програмами кредитування підприємств малого та середнього бізнесу аграрного сектору є:

- кредитування для поповнення обігових коштів (придбання добрив, ремонту техніки, на заробітну плату працівникам);
- кредити на купівлю сільськогосподарської техніки;
- кредити під інвестиційні проекти (для будівництва основних фондів, таких, як елеватори, складські приміщення тощо та на закупівлю обладнання для них).

Процентні ставки банків по цих програмах в основному залежать від умов конкретної угоди: фінансового стану позичальника, суми та виду кредиту, його терміну та валюти, в якій видається кредит).

У зв'язку зі збільшенням питомої ваги аграрного сектору в загальному кредитному портфелі банків 30–50% відповідно збільшується кількість програм для кредитування.

Наприклад, «Райффайзен Банк Аваль» пропонує п'ять видів кредитування аграріїв з кредитним лімітом від 50 тис. грн до 37 млн. грн. із ставкою 13,1–14,5%, від 12 до 60 місяців, проте його орієнтація переважно на середній бізнес з обсягами обробки від 100 до 50 000 та більше га землі, а також тих, хто займається тваринництвом [3].

«ПУБМ» пропонує шість програми кредитування агробізнесу, від «генеральної кредитної лінії аграріям» до «нова с/г техніка» (кредитний ліміт до 50 млн. грн. на термін до 5 років із пільговою ставкою на короткострокове кредитування чи від 15% в залежності від терміну та суми. ПУМБ – також є учасником державної програми підтримки мікро-, малого та середнього бізнесу «Доступні кредити 5–7–9%», що передбачає фінансову допомогу шляхом здешевлення кредитів, через державну компенсацію процентної ставки до рівня 0%, 3%, 5%, 7% та 9% річних за кредитами в національній валюті.) [4].

«Урксіббанк» пропонує 3 види кредитування аграріям до 25 млн. грн під 9,9% до 12 місяців, тобто лише короткострокове кредитування [5].

«Ощадбанк» пропонує 5 видів кредитування аграріїв під 10–12,25% річних до 5 років [6].

«Приватбанк» надає кредити на весь спектр аграрної діяльності, в тому числі на придбання техніки та матеріалів для проведення посівної (кредитний ліміт від 500 тис. грн. до 20 млн. грн. із ставкою 19% річних) [7].

Отже, сьогодні постійна потреба аграрного сектору в залученні додаткових фінансових ресурсів формує попит на кредитні продукти.

Не зважаючи на наявність на ринку аграрного кредитування значної кількості міжнародних фінансових організацій, кредитних спілок, державних програм підтримки, основними кредиторами залишаються банківські установи, які хоча і пропонують широкий спектр послуг, як і раніше, висувають жорсткі умови для погодження позик – чиста кредитна історія, офіційна фінансова звітність, успішне функціонування підприємства на протязі тривалого періоду.

Асортимент кредитних продуктів розширюється і поряд з стандартними кредитними лініями широкого розповсюдження набувають векселі та партнерські програми. Слід уточнити, що пропозиції банків в основному схожі між собою за об'єктами кредитування, терміном та процентними ставками, графіком погашення. Проте поряд з широким асортиментом пропозицій залишається факт недостатньої обізнаності підприємців у специфіці кредитування, що ускладнює вибір банку та кредитного продукту, використання якого підвищило б ефективність аграрного виробництва.

Тому, дослідження даного напрямку фінансового забезпечення є перспективним та актуальним на сьогоднішній день.

Література:

1. Офіційний сайт Agropolit.com URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/933-derjpidtrimka-apk-na-2022-rik>.
2. Офіційний портал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 31.01.2022).
3. Офіційний сайт АТ «Райффайзен Банк Аваль». URL: <https://www.aval.ua>.

4. Офіційний сайт АТ «Перший Український Міжнародний Банк» URL: <https://www.pumb.ua>.

5. Офіційний сайт АТ «Укрсиббанк» URL: <https://my.ukrsibbank.com>.

6. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua>.

7. Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua>.

Яструбецька Леся Сергіївна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

ОЗНАКИ ФІНАНСОВОГО ШАХРАЙСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Однією із вагомих загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємництва в Україні є зумисні протиправні дії працівників, що безпосередньо пов'язані з їх службовими обов'язками. З метою отримання власної вигоди та задоволення особистих фінансових інтересів недобросовісні співробітники вчиняють фінансові злочини, завдаючи майнових та репутаційних збитків діловій одиниці.

Проблематику фінансової безпеки як на рівні держави, так і на рівні суб'єктів господарювання досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема О. Барановський, І. Бланк, З. Варналій, О. Власюк, О. Гривківська, А. Єпіфанов, М. Єрмошенко, О. Колодізєв, М. Крупка, О. Марченко, О. Підхомний, Б. Пшик, І. Ревак та інші. Однак на сьогодні ще не достатньо вивченими залишаються питання впливу персоналу на фінансову безпеку суб'єктів підприємництва та методи протидії фінансовому шахрайству в Україні.

Водночас, зловживання працівників, здатні спричинити фінансову кризу навіть для фінансово стійких та успішних підприємств. Так, акціонери американської енергетичної компанії «Enron», яка за версією ділового видання «Fortune» впродовж